

α) Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα

Στὴν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου τῆς Μεγάλης Δευτέρας γίνεται μνεία τοῦ θαύματος τῆς συκιάς πού ξεράθηκε, ἐπειδὴ τὴν καταράστηκε ὁ Χριστός. Ἡ γεμάτη φύλλα, ἀλλ' ἄκαρπη συκιά συμβολίζει τὴ συναγωγή τῶν Ἰουδαίων, πού δέν εἶχε νά ἐπιδείξει καρπούς ἀρετῆς, ἀλλὰ μόνο ἐξωτερικούς τύπους. Ὁ ὕμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας μᾶς προτρέπει νά φοβηθοῦμε τὴν τιμωρία τῆς συκιάς καὶ νά προσφέρουμε στό Χριστό καρπούς ἄξιους τῆς μετανοίας, δηλαδή ἀρετές.

Οἱ ἀρετές εἶναι ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Στὴ γλῶσσα τῆς πίστεως λέγοντας πνευματικὴ ζωὴ ἐννοοῦμε τὴ ζωὴ ἐκείνη πού εἶναι καρπὸς τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Ὅπως εἶδαμε σέ προηγούμενο μάθημα, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα δημιουργεῖ στόν ἄνθρωπο καὶ τὴν κοινωνία μιά νέα ζωὴ, πού καταυγάζεται ἀπὸ τὴ θεία χάρη καὶ γι' αὐτὸ ὀνομάζεται χαρισματικὴ ζωὴ.

Τὰ ἰδιαίτερα γνωρίσματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἐμπιστοσύνη στό Θεό, ἡ διαρκὴς ἐπικοινωνία μέ Αὐτόν, ἡ συμμετοχὴ στὴ λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀγάπη, ἡ χαρά, ἡ εἰρήνη, ἡ εὐκρίνεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ μακροθυμία, ἡ πραότητα, ἡ ἀφοσίωση τοῦ ἐνός πρὸς τὸν ἄλλο καὶ γενικά, ἡ ὀλόψυχη ἀποδοχὴ καὶ ἐκτέλεση τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλὰ ἡ πνευματικὴ ὀλοκλήρωση τοῦ ἀνθρώπου προϋποθέτει ὄχι μόνο τὴν καλλιέργεια τῆς θρησκευτικότητας, ἠθικότητας καὶ κοινωνικότητας, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐφέσεων καὶ δυνάμεων τῆς ψυχῆς, μεταξύ τῶν

ὁποίων προέχει ἡ ἔφεση τῆς γνώσεως.

Ἡ ἐπιθυμία τῆς γνώσεως εἶναι ἐμφυτή. Ὁ Ἀριστοτέλης εἶπε ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐκ φύσεως ἐπιθυμοῦν τῆ γνώση. Ἡ ἐπιθυμία αὐτή, ὅπως καὶ ὅλες οἱ εὐγενεῖς ἐφέσεις τοῦ πνεύματος, εἶναι ἔκφραση τῆς συγγένειας τοῦ ἀνθρώπου μέ τό Θεό. Μέ τό νοῦ του ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει τό Θεό, κυριαρχεῖ πάνω στόν κόσμο καί πραγματοποιεῖ τόν ὑψηλό του προορισμό. Ἄρα ὁ ἄνθρωπος, γιά νά ζῆσει μιά ὀλοκληρωμένη πνευματική ζωή, ὀφείλει νά ἀναπτύξει τό νοῦ του μέ τήν παιδεία. Οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶχαν κανένα ἐνδοιασμό ὅσον ἀφορᾶ τήν ἀπόκτηση τῆς γνώσεως. Μελέτησαν φιλοσόφους, ποιητές, ρήτορες καί δέχτηκαν ἀπ' αὐτούς ὅ,τι ἦταν ἀξιόλογο καί μπορούσε νά προσαρμοστεῖ στή χριστιανική πίστη. Ὁ Μέγας Βασίλειος παραδεχόταν ὅτι ἡ ἑλληνική σοφία συντελεῖ στή βαθύτερη κατανόηση τῆς θείας σοφίας.

β) Ἡ πραγματοποίηση τῆς πνευματικῆς ζωῆς

Τήν πνευματική ζωή δέν πραγματοποιεῖ ὁ ἄνθρωπος μόνος, ἀλλά πάντοτε μαζί μέ ὅλους τούς πιστούς καί ὅλους τούς ἀγίους στήν Ἐκκλησία. Ἐφόσον ἡ πνευματική ζωή εἶναι ἔργο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πραγματοποιεῖται μέσα στό χώρο τῆς Ἐκκλησίας μέ τή συμμετοχή τοῦ χριστιανοῦ στά *μυστήρια* καί μάλιστα στήν ἐξομολόγηση καί στή Θεία Εὐχαριστία.

Πρέπει ὁμως νά τονισθεῖ ὅτι ἡ πραγματοποίηση τῆς πνευματικῆς ζωῆς δέν εἶναι εὐκόλη. Προϋποθέτει ἀδιάκοπο ἀγώνα κατά τῆς ἀμαρτίας, κατά τῶν κακῶν κλίσεων πού ὑπάρχουν μέσα μας. Τό νά νικήσει δέ κανεῖς τόν ἐγωισμό του καί τά ἄλλα πάθη εἶναι πραγματικός ἄθλος. Ὁ Χριστός παρομοιάζει τή ζωή τῆς ἀρετῆς μέ στενή πύλη καί στενόχωρο δρόμο, τόν ὁποῖο λίγοι ἀκολουθοῦν. Ἐντούτοις ἡ πνευματική ζωή εἶναι ἡ περισσότερο πραγματική ζωή. Οἱ ἀληθινοί χριστιανοί ἔχουν ἐσωτερική αἴσθηση καί ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ. Ἐχουν προσωπική βεβαιότητα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ὄταν ὀμιλοῦν γιά τό Θεό, τήν ψυχή, τήν αἰωνιότητα καί γενικά γιά τόν κόσμο τοῦ πνεύματος, δίνουν τήν ἐντύπωση πώς ὀμιλοῦν γιά αἰσθητά καί ἐμπειρικά γεγονότα καί πράγματα. Ἀλλά καί ἡ ζωή τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων εἶναι ζωντανή ἀπόδειξη τῆς ὑπάρξεως καί τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ.

γ) Ὁ δυναμικός χαρακτήρας τῆς πνευματικῆς ζωῆς

Ἡ πνευματική ζωή δέν εἶναι παθητική καί στατική, ἀλλά *δυναμική*. Δέν πραγματοποιεῖται μιά μόνο φορά καί ἔκτοτε παραμένει ἀμετάβλητη.

Ἡ πνευματικὴ ζωὴ πραγματοποιεῖται κάθε στιγμή καὶ διατηρεῖται ἐφόσον ἀνανεῶνεται καὶ ἐπαναλαμβάνεται διαρκῶς. Δὲ φθάνει λ.χ. νὰ συμμορφωθεῖ κανεὶς μιά μόνο φορά πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ συμμόρφωση αὐτὴ πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται διαρκῶς. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἶναι μιὰ ἀδιάκοπη πορεία πρὸς τὴν τελειότητα πού εἶναι ὁ Θεός.

ΚΕΙΜΕΝΑ

«Εἰσελθετε, διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν».

(Ματθ. 7, 13-14).

(Νὰ μπαίνετε ἀπὸ τὴ στενὴ πύλη, γιατί εἶναι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρη ἡ ὁδὸς πού ὀδηγεῖ στὴν καταστροφή καὶ πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, πού μπαίνουν ἀπὸ αὐτή. Στενὴ εἶναι ἡ πύλη καὶ στενόχωρος ὁ δρόμος πού ὀδηγεῖ στὴ ζωὴ καὶ λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι πού τὸν βρίσκουν).

«Τῆς ξηρανθείσης συκῆς διὰ τὴν ἀκαρπῖαν, τὸ ἐπιτίμιον φοβηθέντες, ἀδελφοί, καρπούς ἀξιούς τῆς μετάνοίας, προσάξωμεν Χριστῶ, τῶ παρέχοντι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος».

(Ἀπόστιχο Ὁρθρου Μεγ. Δευτέρας).

(Ἄς φοβηθοῦμε, ἀδελφοί, τὴν τιμωρία τῆς συκιάς πού ξεράθηκε ἐπειδὴ ἦταν ἀκαρπῆ, καὶ ἄς προσφέρουμε καρπούς ἀξιούς τῆς μετάνοίας σὸ Χριστό, πού μᾶς παρέχει τὸ μεγάλο ἔλεός του).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1) Γιατί ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ διαρκὴ ἀνανέωση;

2) Πότε ἡ πνευματικὴ ζωὴ εἶναι ὀλοκληρωμένη;